

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEN: Po tekście 1 mm 1 w szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 8.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Piękne słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok III.

Nr. 117.

Kraków, środa 21 maja 1941 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł., z odnośnikiem do domu 5 Zł. Na prowincji dopłata porta. Konto czekowe: Warszawa 658.

Rosja jest zdecydowana zerwać stosunki gospodarcze z Ameryką

Waszyngton, 20 maja. Sprawa stosunków między Stanami Zjednoczonymi i Rosją stanowiła przedmiot pierwszej konferencji między ambasadorami rosyjskim Konstantynem Umańskim a sekretarzem stanu Cordellem Hullem — jak komunikują ze strony urzędowej.

Dobrze poinformowane koła przypuszczają, że sekretarz stanu nie poczynił wobec ambasadora sowieckiego żadnych nadziei, co do postępów polityki handlowej Stanów Zjednoczonych w stosunku do jego kraju, ale raczej zasłonił się dotychczasowymi argumentami w sprawie embargo wywozowego, a mianowicie, że

własne zbrojenia i pomoc dla Anglii utrudniają oddanie do dyspozycji ważnych materiałów wojennych, maszyn i narzędzi.

W kołach politycznych bę wizyte Umańskiego u Hulla, poprzedzona licznymi konferencjami gospodarczymi, odbyłymi w ostatnich dniach z podsekretarzem stanu Wellesem, interpretują w tym kierunku, że Rosja jest zdecydowana zerwać zupełnie stosunki gospodarcze z Ameryką, o ile nie otrzyma zapewnienia liberalnej polityki handlowej ze strony Stanów Zjednoczonych.

W obecnej chwili stosunki gospodarcze pomiędzy obu krajami, które uważa się tu jako barometr dla stosunków politycznych, wskutek embargo Stanów Zjednoczonych zamary niemal zupełnie, wskutek czego już kilkuset sowieckich agentów handlowych opuściło Amerykę.

Jednogodzinna konferencja, jaką ambasador sowiecki w Stanach Zjednoczonych Konstantyn Umański odbył z Hullem, nie

miała bynajmniej na celu, jak to twierdziła prasa amerykańska, pogłębienia stosunków amerykańsko-sowieckich, lecz miała na celu

wręczenie ostrego protestu sowieckiego z powodu czynienia przeszkód w stosunkach handlowych Rosji Sowieckiej ze Stanami Zjednoczonymi.

Nowe ostrzeżenie pod adresem Stanów Zjednoczonych.

Tokio, 20 maja. Omawiając zagadnienie „Udziału w wojnie Ameryki i stanowiska Japonii” pisze „Kokumin Szimbun”, że Roosevelt powstrzymuje się widocznie od wprowadzenia konwojów w życie, ponieważ większa część społeczeństwa amerykańskiego jest wprawdzie za udzieleniem pomocy Anglii, ale nie za podjęciem kroków wojennych.

Co do stanowiska Niemiec wobec kwestji konwojów nie może być już żadnych wątpliwości. W świecie panuje obecnie silne zainteresowanie na temat zachowania się Japonii w wypadku starć pomiędzy Niemcami i Stanami Zjednoczonymi. Anglia i Stany Zjednoczone nie są wprawdzie związane oficjalnym sojuszem, jednak stosunki ich są bliższe niż stosunki sojusznicze. Stany Zjednoczone udzielają Anglii wszelkiej możliwej pomocy, nie szanując mocarstw osi. Z tego powodu naturalnym jest, że Japonia udziela pomocy mocarstwom osi, ponieważ łączy ją stosunki sojuszu s

Fakt ten podkreśla wydany w piątek komunikat sowieckiej agencji prasowej „TASS” donoszącej, że Umański zaprotestował przeciwko zatrzymaniu w San Francisco w dniu 7 maja przez departament stanu szwedzkiego parowca „Columbia”, załadowanego towarami ze Stanów Zjednoczonych z przeznaczeniem do Rosji sowieckiej.

Niemcami i Włochami. W razie przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny, stanowisko Japonii jest zupełnie jasne.

Ostre stanowisko rządu Stanów Zjednoczonych wobec Vichy.

Sztokholm, 20 maja. Londyński korespondent „Artonblad” wyraża przekonanie, że napięcie stosunków pomiędzy Anglią i Stanami Zjednoczonymi a Francją przesłania wszystkie inne wydarzenia, nawet działania wojenne w Syrii.

Ostre stanowisko, zajęte przez rząd Stanów Zjednoczonych wobec Vichy, stanowiło niespodziankę nawet dla Londynu. Tymczasem to ten, że Stany Zjednoczone mają użycie, iż w Vichy poniosły porażkę dyplomatyczną, gdyż tamtejszy ambasador admirał Leahy przez długi czas czynił wysiłki, aby odwieść Francję od wejścia na obecnie obrana drogę.

Rekonstrukcja rządu w Hiszpanii

Madryt, 20 maja. W związku z rekonstrukcją hiszpańskiego gabinetu mianowani zostali Don Benjumea ministrem skarpu, Miguel Primo de Rivera ministrem rolnictwa, oraz Don Juan Jose ministrem pracy.

W czasie poprzedniej nominacji w rachubę wchodziły przeważnie osoby wojskowe, które przyjeły specjalne zadania i objęły nowe posterunki; jeśli zaś chodzi o nominacje ostatnich ministrów, to dotyczą one wyłącznie starych falangistów.

Krok ten pozostaje w związku z faktem, że kierownicze czynniki hiszpańskie są zdecydowane utrzymać bezwarunkowo dotychczasową linię wewnętrzną i zagraniczną polityki hiszpańskiej.

Podrożenie kosztów utrzymania w Stanach Zjednoczonych.

Nowy Jork, 20 maja. „New York Sun” donosi, że znaczne zakupy środków żywności przez rząd Stanów Zjednoczonych dla Anglii łącznie ze spekulacją przyczyniły się do podrożenia niektórych artykułów żywności dla konsumentów północno-amerykańskich. Podrostały zwłaszcza jaja, masła, ser i mięso wiotrzewne. Artykuły mrożarskie są w Nowym Jorku o około 20 procent droższe, niż w tym samym okresie zeszłego roku.

Obławy policyjne w Stanach Zjednoczonych.

Nowy Jork, 20 maja. Władze imigracyjne z pomocą miejscowej policji i służby tajnej podjęły w całym kraju, zwłaszcza zaś w miastach nadbrzeżnych, w nocy na niedzielę obławy, mające na celu wytropienie i ujęcie cudzoziemców, którzy nie dopełnili obowiązku meldowania się.

Liczbę osób aresztowanych w związku z tym dotychczas nie podano do publicznej wiadomości. Obławy uzasadniono koniecznością ścisłego przestrzegania obowiązku meldowania się.

Synagoga w Marsylii wysadzona w powietrze.

Genewa, 20 maja. Synagoga w Marsylii została w nocy na niedzielę wysadzona w powietrze. Do zamachu tego użyto bomby zegarowej, która rozsadziła cały budynek.

Na temat sprawców do tej chwili nie wiadomo nic pewnego, w poinformowanych kołach francuskich zwracają jednak uwagę na podziemną działalność żydów w Marsylii, zwracającą się w ostatnich cza-

sie coraz gwałtowniej przeciwko zwolennikom czynnej rewolucji narodowej we Francji, przy czym nie cofają się przed środkami nacisku gospodarczego. I tak znane są fakty, że żydzi zwracali się do redakcyj dzienników i kupców, groząc im za pośrednictwem przekupionych elementów różnymi konsekwencjami w razie gdyby w jakiegokolwiek formie ujawniali swoje antysemickie nastawienie.

Umowy włosko-chorwackie.

Rzym, 20 maja. Włosko-chorwacki układ graniczny, podpisany w niedzielę w Pałacu Venezia, przewiduje podział Dalmacji pomiędzy Włochy i Chorwację. Włochy otrzymują całe nadbrzeże poza Zadarem wraz z Sebenico i Spilim. Ponadto Włochy otrzymują wszystkie dotychczasowe Jugosłowiańskie wyspy wybrzeża dalmatyńskiego z wyjątkiem wysp Brazza, Lesenia i trzeciej wyspy, które pozostają przy Chorwacji. Wreszcie Włochy otrzymują zatokę Kotor aż do granicy czarnogórskiej.

Dalszy układ dotyczy porozumienia wojskowego pomiędzy Chorwacją i Włochami. W myśl tego układu Chorwacja zobowiązuje się na całym terenie adriatyckim, położonym naprzeciwko Włoch nie budować żadnych obiektów wojskowych lądowych, morskich i powietrznych lub bez oparczynych, jak również nie utrzymywać żadnej floty wojennej.

Trzeci układ, noszący tytuł „Układ gwarantujący i współpracujący” stwierdza, że Włochy obejmują gwarancję niepodległości i nienaruszalności chorwackich terytoriów suwerennych. Rząd chorwacki zobowiązuje się we wszystkich sprawach, dotyczących

rozbudowy swej armji współpracować z armją włoską.

Oba rządy zawrą w najbliższym czasie umowy celne i walutowe, oraz uregulują wzajemnie kwestje komunikacji kolejowej i morskiej. Specjalnie wymienione noty przewidują, że wszystkie dotychczasowe umowy Włoch z Jugosławią zachowują swą moc obowiązującą także w odniesieniu do Chorwacji aż do czasu zawarcia bezpośrednich układów, regulujących wszystkie odnośne zagadnienia.

Dr Pavelicz o układach włosko-chorwackich.

Rzym, 20 maja. Naczelnik Chorwacji dr Pavelicz w wywiadzie z naczelnym redaktorem agencji Stefani dr Roberto Susterem w Villa Madama podkreślił, że układy podpisane w Pałacu Venezia stanowią naturalne następstwo położenia geograficznego obu krajów oraz dawnych stosunków między obu narodami. Dzięki tym układom nie będą stanowiły żadnej barjery, lecz czynnik umożliwiający przyjazne i konstruktywne współżycie między oboma państwami.

W okolicznościach — mówił dalej dr Pavelicz — które przynęły Włochom według wybrzeża morskiego, try-

Japończycy bombardowali Sianfu

Tokio, 20 maja. Według doniesienia agencji Domei, japońskie samoloty bojowe bombardowały w niedzielę obiekty wojskowe w Sianfu, dawnej stolicy Chin, a obecnie siedzibie rządu prowincji Szensi. Bombami rozpryskowymi obrzucono kilka koszar i innych obiektów o znaczeniu wojennym. W ciągu popołudnia zaatakowano Welnan, ważną bazę wojskową na wschód od Sianfu. Wzniesiono tam pożary w magazynach wojskowych.

Je wielu Chorwatów, i jestem przekonany, że dana im będzie możliwość rozwoju życia narodowego, kulturalnego i językowego, podobnie jak z drukiej strony swobody takie będą stosowane wobec wszystkich Włochów, zamieszkających na terenie nowego królestwa Chorwacji.

Dla określenia tego wszystkiego, co czyni dla nas Mussolini nie wystarczy nawet najwyższe superlatywy. W każdym razie jesteśmy przekonani, że będziemy mieli w nim zawsze więcej niż przyjaciela. Ja oraz moi przyjaciele zachowamy zawsze w pamięci Mussoliniego jako wielkiego człowieka i genialnego wodza, który okazał się wspaniałomyślnym przyjacielem naszego narodu.

Utworzenie monarchji chorwackiej stanowi nawiązanie do starej tradycji. Państwo chorwackie, przyjęte ostatecznie do nowego porządku europejskiego, stworzonego dzięki zwycięskim armjom mocarstw osi, podejmie w pierwszym rzędzie wielkie dzieło odbudowy, celem przywrócenia wszystkiego tego, co w ciągu ostatnich 20 lat zostało zniszczone.

Wizyta ks. Spoletto u Papieża.

Citta del Vaticano, 20 maja. Ojciec święty przyjął w dniu 17 maja br. o godz. 19-tej księcia Spoletto na audjencji prywatnej.

Księżciu towarzyszyli adiutant osobisty, włoski ambasador przy Watykanie, oraz jeden z radców ambasady włoskiej. Audjencja trwała 1/2 godziny.

* * *

W niedzielę o godz. 19-tej Ojciec święty przyjął na audjencji naczelnika państwa chorwackiego, dr. Anta Pavelicza. Audjencja miała charakter prywatny i trwała 20 minut. Oczekiwanie chorwackiej delegacji, przybyłej do Rzymu z dr. Paveliczem, niek w tym czasie możliwość zwiedzenia bazyliki św. Piotra. Towarzyszył im wychowanek chorwackiego instytutu im. św. Irolana Illrici.

Delegacja chorwacka opuściła Rzym.

Rzym, 20 maja. Delegacja chorwacka opuściła w niedzielę Włochy stolicę. Celem pozostania przybyli na dworzec Mussolini, minister spraw zagranicznych hr. Ciano i inne liczne czelowe osobistości włoskie, oraz przedstawiciele korpusek dyplomatycznego.

Dekret Mussoliniego w sprawie administracji na terenach okupowanych.

Rzym, 20 maja. Urzędowy włoski dziennik ustawa opublikował dekret Mussoliniego, zawierający zasadnicze postanowienia w sprawie administracji i pieczy prawnej na terenach b. Jugosławii, okupowanych przez włoskie siły zbrojne.

Administracja spoczywa w rękach komisarzy cywilnych, mianowanych, odwoływanych i podlegających naczelnaj komendzie armji. Władze i urzędnicy na okupowanych terenach pozostają dalej na stanowiskach, o ile komisarz cywilny nie zarządzi inaczej ze względów politycznych lub wojskowych. Piecza prawna pozostaje w rękach dotychczasowych sądów.

Prasa francuska o mowie marszałka Petaina.

Vichy, 20 maja. Z głosów prasowych nieokupowanej części Francji na temat mowy marszałka Petaina o ostatnich decyzjach Francji w zakresie polityki zagranicznej, urzędowa agencja francuska „Oli” przetrzała następujące wyjątki: „Petit Marcellins” pisze: „Jeżeli marszałek mówi, że w obecnych rokowaniach nie zapomina o honorze Francji, to byłoby niegodnym nawet przez krótką chwilę powątpiewanie w prawdziwość jego słów”.

Marszalski dzienniki „Le Semaphore” pisze: „Marszałek dobrze wie, że oprócz grupki oszukanych, rozczarowanych i skończonych botów, cały naród francuski ma do niego pełne zaufanie”.

„Nouveliste de Lyon” pisze: „Godzina zaufania nadeszła. Przekazywamy prawie rocznicę strasznych tygodni wojennych, która zmazała nas do umiarkowanej postawy. Jeżeli będziemy o tem pamiętali, Francja posiada możliwość pozostania mocarstwem europejskim i potęgą kolonialną. Widoki honorowej i godnej przyszłości mogą nas tylko nieść i umacniać wewnętrznie”.

We Francji buduje się 60 kościołów.

Paryż, 20 maja. Jak donosi rozgłosia radiowa Watykanu, we wszystkich paryskich kościołach odczytany został list pasterski arcybiskupa Paryża, w którym ten komunikuje, że kościelne władze mają współdziałać w przyspieszeniu udzielenia samowład przy robotach, aby temsamem przyczynić się do zmniejszenia bezrobocia.

Kardynał Paryża zapowiedział, iż pierwszym krokiem władz kościelnych będzie ukończenie budowy 60 Domów Bożych rozpoczynanych w okresie przedwojennym. Inne kościoły oraz mają podjąć prace nad remontem uszkodzonych, nad budową zniszczonych wień kościołów.

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 20 maja. Włoski komunikat wojenny z poniedziałku brzmi następująco: Główna kwatery włoskich sił zbrojnych komunikuje:

W Afryce północnej zduszonych zostało w zarodku kilka prób wypadu nieprzyjaciela na froncie pod Tobrukem.

Na morzu Egejskim nieprzyjacielskie samoloty naleciały we wczesnych godzinach porannych niedzieli na wyspę Rhodos i zrzucały kilka bomb nie wyrządzając szkody.

W Afryce wschodniej załoga Amba Alaghi, która do granic możliwości stawiała opór i pozostała bez środków żywności oraz wody, nie mając materiałowej możliwości zapewnienia rannym koniecznej opieki, otrzymała rozkaz wstrzymania walki. W bitwie pod Amba Alaghi wyróżniły się szczególnie: grupa karabinierów „Amba Alaghi”, kompania wojsk szturmowych „Toselli”, kompania moździerzy 8.1 cm. dywizji „Granatieri di Savoia”, batalion karabinów maszynowych 10 pułku „Granatieri di Savoia”, druga i trzecia grupa 60 pułku artylerji „Granatieri di Savoia”, 43 grupa królewskiej artylerji i 24 grupa artylerji 7.5 m.

Nieprzyjaciel w uznaniu dzielności żołnierzy włoskich przyznał im zaszczyt pozostawienia broni, oficerom pozostawił rewolwery i zarządził, że włoska załoga, opuszczając stanowiska Amba Alaghi ma przemaszerować z bronią przed oddziałami angielskimi, które mają oddać im honory. Książę Aosta dzieli losy swych wojsk. — Opór na odcinkach Gimma i Gondar jest kontynuowany.

Walki w Abisynji nie są zakończone.

Sztokholm, 20 maja. Fakt kapitulacji włoskich oddziałów wojskowych pod Amba Alaghi nie oznacza — zdaniem kół londyńskich — zakończenia działań wojennych na terenie Abisynji. Wprawdzie uważa się upadek tego miasta jako ważny czynnik w akcji wojennej, gdyż uzyskano przez to ostatecznie połączenie komunikacyjne z północną, jednakże w okolicy Gondar i jezior walki wciąż się nadal. Wobec konieczności dopełnienia pewnych zobowiązań natury wojskowej na środkowym Wschodzie byłoby pożądane, aby móc te walki ukończyć w najbliższym terminie.

Korespondent dziennika „Nya Dagblätt Allehanda” w Londynie informuje, że w Londynie przywiązują się baczna uwagę sprawie moralnych sił bojowych księcia Aosta i jego żołnierzy.

Misja wojskowa Stanów Zjednoczonych w drodze do Londynu.

Lizbona, 20 maja. Na pokładzie komunikacyjnego samolotu Clipper przyleciał do Lizbony Ronald Tul, sekretarz parlamentarny Duff Coopera.

Tymże samym samolotem przybyła również misja wojskowa Stanów Zjednoczonych pod przewodnictwem generała Jamesa Chaneya, która w najbliższym czasie uda się w dalszą drogę do Londynu.

James Roosevelt zwiedza Palestynę.

Nowy Jork, 20 maja. W chwili obecnej James Roosevelt, syn prezydenta Stanów Zjednoczonych, odbywa podróż wzdłuż Palestyny, odwiedzając osiedla żydowskie.

Podczas zwiedzania wsi Ain Haszaphet, zamieszkałej przez żydów ze Stanów Zjednoczonych, wyraził się on, iż żałuje bardzo, że wieści tej nie może zwiedzić jego matka.

Amerykański statek wyleciał w powietrze.

Nowy Jork, 20 maja. W odległości kilku mil od wybrzeża koło miejscowości Little River w Karelinio południowej, wyleciał w powietrze pasażerski parowiec wycieczkowy. Na pokładzie statku znajdowało się 37-min podróźnych, z których większość wyszła z wypadku bez szwanku. Natychmiast zaalarmowano straż wybrzeżną.

Spór graniczny między Peru a Ekwadorem.

Lima, 20 maja. Wobec trwającego od dziesiątków lat nieporozumienia na tle wspólnej linii granicznej między Peru i Ekwadorem i celem ostatecznego uregulowania tej sprawy, rządy Brazylii, Argentyny i Stanów Zjednoczonych zgłosiły gotowość udziału w arbitrażu. Ekwador przyjął to propozycje bez żadnych zastrzeżeń, natomiast Peru wysunęło pewne warunki.

Udział Stanów Zjednoczonych w tej misji pokojowej okazuje się jako czynnik wielce niekorzystny. Ludność Peru otwarcie okazuje brak zaufania do stanu, jakie w tym względzie podjąłby rząd Roosevelta.

Manifestacje w Vichy.

Vichy, 20 maja. Ludność Vichy zgotowała szefowi państwa francuskiego, marszałkowi Petainowi i wiceprezydentowi oraz ministrowi spraw zagranicznych admirałowi Darlanowi żywiolową manifestację w chwili, kiedy z okazji otwarcia pewnej wystawy w Vichy odbywała się defilada przed obu mężami stanu 2000 żołnierzy marynarki, stacjonowanych w tem mieście.

Manifestacja ta nabiera tem większego znaczenia, ponieważ miał ona miejsce w chwili niezwykłego napięcia politycznego. Należy ją uważać jako dowód zaufania narodu francuskiego do marszałka Petaina i admirała Darlana.

W Szwecji spuszczone na wodę dwa nowe parowce.

Sztokholm, 20 maja. W ub. poniedziałek spuszczone zostały w Malmo i Gostehorn w Szwecji dwa nowe dwumotorowe statki-cysterny, z których jeden liczy 16.256 ton, drugi zaś 16.800 ton.

Oba statki posiadają szybkość 14 węzłów na godzinę. W uświadomionych wskutek spuszczenia obu statków na wodę dokach stoczni rozpoczęła się niebawem budowa podobnych jednostek morskich.

Niemiecki komunikat wojenny.

Berlin, 20 maja. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje:

Niemieckie lotnictwo zadało wczorajszego dnia i ostatniej nocy ciężkie ciosy brytyjskim ciałom morskim i żegludzie handlowej na obszarze morskim dookoła Anglii i na morzu Śródziemnym.

Samoloty bojowe zniszczyły w kanale św. Jerzego dwa okręty handlowe, łącznej pojemności 12.000 ton, podpalili na zachód od zatoki Donegal jeden okręt handlowy z silnie zabezpieczonego konwoju i uszkodziły ciężko trzy wielkie irachtowe. Na Atlantyku północnym leden z samolotów bojowych zniszczył jeden okręt-cysternę, pojemności 10.000 ton.

Niemieckie samoloty bojowe i nurkowe uszkodziły w zatoce Suda na Krecie jeden okrętownik klasy „York”, jak również dwa kontrtorpedowce przez celne trafienia

i zatopili dwa małe okręty handlowe. Ponadto trafiono sześć wielkich okrętów handlowych, w tem jeden okręt-cysternę tak ciężko, że należy się liczyć z dalszymi stratami tonażu okrętowego. Niemieckie samoloty myśliwskie zniszczyły na lotniskach wyspy Kreta śladem brytyjskich samolotów na ziemi i zestrzelili w walce powietrznej jeden brytyjski samolot myśliwski typu „Hurricane”.

W Afryce północnej oddziały wywiadowcze niemieckiego korpusu afrykańskiego wzięły do niewoli na odcinku bojowym pod Tobrukem podczas lokalnego wypadu pewną ilość jeńców.

Nieprzyjaciel zrzucił ostatniej nocy przy użyciu słabszych sił nieznaną ilość bomb rozpryskujących i zapalających na miejscowości północno-zachodniego terenu nadbrzeżnego. Wyrządzona szkoda jest nieznaczna.

Lotnictwo irackie w skutecznej akcji.

Damasek, 20 kwietnia. Uzupełniający komunikat urzędowy Iraku z soboty donosi z frontu zachodniego, że irackie oddziały szturmowe zaatakowały oddziały wojsk nieprzyjacielskich, które wśród ciężkich strat zmusiły do ucieczki. Dalej potwierdza się wiadomość, że w dniu 14 maja w okolicy Hababias jeden samolot nieprzyjacielski został ogarnięty płomieniami i spłonął.

Atak lotnictwa irackiego na Cinelebbane w dniu 16 maja uwieńczył został zestrzeleciem i zniszczeniem trzech samolotów nieprzyjacielskich. Dalej potwierdza się wiadomość o zniszczeniu 5 samolotów na ziemi. Jeden samolot iracki był zmuszony przytem lądować poza własnymi liniami, jednak została uratowana.

W pobliżu Rutbah obrzucono bombami nieprzyjacielskie wozy pancerne, powodując wielkie straty. Nieprzyjacielskie ataki powietrzne ograniczyły się do lotów wywiadowczych nad okolicami stolicy. — Zrzucano kilka bomb, które nie wyrzadziły żadnych szkód. Oddziały policyjne irackiej armji pustynej udaremniły koncentrację wojsk nieprzyjacielskich.

Według komunikatu, wydanego w niedzielę przez iracką główną kwaterę, oddziały szturmowe na froncie zachodnim zmusiły nieprzyjacielskie oboje do ucieczki wśród strat.

Na froncie południowym oddziały irackie zaatakowały w nocy na 17 maja obozy nieprzyjacielskie koło Maakul i Alehuaba. Anglicy ponieśli poważne straty. Nieprzyjacielskie oddziały broni pancernej musiły się wycofać do swych obozów. Bombowe irackie zaatakowały brytyjskie wozy pancerne na pustyni i kilka z nich zniszczyły. Ponadto dokonano lotów wywiadowczych, z których samoloty irackie powróciły wszystkie w nieszkodzonym stanie. Samoloty nieprzyjacielskie naleciały nad Bagdad i zrzucały kilka bomb na obóz w Rasid.

Damasek, 20 maja. W dalszym ciągu napływają nowi ochotnicy do armji irackiej. Mimo obstawienia granicy Transjordanji, do wojsk Iraku przechodzą nawet żołnierze transjordanscy. W wielu miastach arabskich odbywają się ciągle manifestacje na rzecz Iraku.

Rząd Iraku złożył ostry protest u Emira Abdullaha grożąc, że w razie, gdyby Emir Ahndllah nie

zmienił swego filoangielskiego stanowiska wobec konfliktu iracko-angielskiego, to Irak odpowie na wszelkie kroki nieprzyjacielskie najstrzeższymi środkami.

Prasa iracka protestuje przeciwko usiłowaniu Anglii przedstawienia króla Ibn Sauda jako nieprzyjaciela Iraku, podkreślając, że Ibn Saud był zawsze bojownikiem o wolność arabską.

Za irakiem opowiedziały się również ludność mahometañska, mieszkająca w Chinach. W związku z tem należy przypomnieć, że premier Iraku, Kailani, pochodzi ze starej i bardzo wpływowej rodziny mahometañskiej.

Major iracki dotarł w pobliże Ammanu w Transjordanji.

Ankara, 20 maja. Palestyński bojownik wolnościowy Fauzi Kauki, który — jak już doniesiono — w armji irackiej posiada stopień majora, wraz ze swym oddziałem nawiązał kontakt bojowy z Anglikami w pobliżu granicy Transjordanji i dokonał dalszych wypadów ku Transjordanji aż w pobliże Ammanu.

Kauki w czasie wojny światowej był oficerem armji tureckiej. U Ibn Sauda był instruktorem armji. Po uzyskaniu niepodległości przez Irak udał się do Bagdadu i pracował w irackim sztabie generalnym. W roku 1936 pojawił się w Palestynie i objął dowództwo nad wielkim powstaniem przeciwko Anglikom. Później zblił do Iraku, gdzie żył na wygnaniu, a obecnie oddał się do dyspozycji armji irackiej.

Anglikom odradzano przejazd przez Syryję.

Sztokholm, 20 maja. Według doniesienia Reutersa z Anky, 40 obywateli brytyjskich, którzy w sobotę opuścili Stambuł i Ankarę, zamierzając udać się do Palestyny przez Syryję, otrzymało wskazówkę od konsula brytyjskiego, aby wysiedli z pociągu koło Adana i nie odbywali dalej podróży przez Syryję.

Program gospodarki światowej.

Nowy Jork, 20 maja. Z okazji amerykańskiego tygodnia handlu zagranicznego, Roosevelt — jak donosił agencja „AP” — ogłosił orędzie, w którym oświadczył, że Stany Zjednoczone muszą bronić zasad demokratycznych i zatrzymać kierownictwo stanowiące w walce o utrzymanie liberalnej polityki gospodarczej, celem odbudowania z chaosu gospodarstwa światowego.

Oprócz prezydenta Roosevelta, również sekretarz stanu Cordell Hull skorzystał ze sposobności tygodnia handlu zagranicznego, aby kontynuować swoją kampanję. „Naczelnym celem mocarstw osi” — odpowiedział Hull — jest opanowanie świata. Tym planem należy przeciwstawić się w drodze udzielenia należytej pomocy Anglii, w przeciwnym bowiem razie Ameryka znajdzie się obojętna przez napastników i będzie zmuszona do prowadzenia w odesobnieniu walki o swój byt narodowy.

Przedstawiając „podstawy gospodarki światowej po wojnie”, Hull wyliczył 5 punktów: 1) Nadmierny nacjonalizm nie może w przyszłości zbytnio krępować życia handlowego; 2) żadnych dyskryminacji w międzynarodowych stosunkach handlowych; 3) surowce powinny stać na równi do dyspozycji wszystkich krajów; 4) międzynarodowe umowy w sprawie uregulowania zaopatrzenia w surowce powinny być tego rodzaju, aby w pełni chroniły potrzeby krajów konsumujących; 5) finansas międzynarodowe powinny być tak zorganizowane i prowadzić tego rodzaju akcje, aby przyzysłały stać do rozwoju wszystkich krajów i ich żywotnych interesów.

Co się tyczy pierwszych czterech punktów — stwierdza Niemieckie Biuro Informacyjne — to Niemcy jeszcze przed rokiem 1933, a więc kiedy były jeszcze skrepowane więzami traktatu wersalskiego,

go, wysuwały nieustannie identyczne żądania. Wówczas jednak Stany Zjednoczone należały do rządu tych państw, które wszystkimi siłami sprzeciwiały się urzeczywistnieniu tych żądań.

Odnosnie do żądania nieograniczonej swobody działalności międzynarodowej finansjery, to zbyt wyraźnie przebijają tu dążenia Wall-Street, opanowanej przez zydostwo. Niemcy są szczęśliwie z otrząśnięcia się od plagi pasożytów giełdarskich i nie pragną bynajmniej zawierać nowounie z niemi znajomości. „New York Times” w artykule wstępnym pod tytułem: „Cele pokojowe Hulla” pisze: „Hull ujawnił ponownie swą wiarę w międzynarodowe życie handlowe. Byłoby jednak błędem — pisać dalej dziennik — sądzić, że państwa totalistyczne stoją na drodze wolnemu handlowi, jak to twierdzi Hull. Tym czynnikiem, który łamie najwięcej zasady wysunięte przez Hulla, są same Stany Zjednoczone. One bowiem stworzyły niepokonane przeszkody w życiu handlowym. Również dzisiaj odbywa się w dalszym ciągu zwalczana przez Hulla dyskryminacja narodów, jak tego dowodzi wykluczenie obrotów świeżego mięsa argentyńskiego”.

Hull — pisze dalej dziennik — był osobiste świadkiem naruszenia wysuniętych obecnie przez siebie podstawowych zasad na londyńskiej światowej konferencji gospodarczej, mianowicie kiedy Roosevelt polecił przewlekać sesję, aby zacząć żonglowanie standardem złota.

Jeżeli Hull powiedział — pisze w zakończeniu „New York Times” — że Stany Zjednoczone nie powinny trapić się teoretycznymi zagadnieniami, lecz patrzeć w oczy faktom, to właśnie teraz byłby najwyższy czas, aby zasady, tak pochopnie głoszone, obrócić w czyn”.

Wieczór symfonicznej poezji.

VI. koncert Filharmonji — solista Stanisław Mikuszewski.

Kraków, 20 maja. Wielki sukces Stanisława Mikuszewskiego na wczorajszym koncercie Filharmonji był z jednej strony znaniem jego wybitnego talentu, z drugiej — świadectwem dla publiczności Krakowa, która rozumiała i potrafiła ocenić prawdziwą kulturę muzyczną artysty.

Grę solisty można ująć w trzy zasadnicze punkty: wirtuozowska technika, endowna barwa tonu, stanowiąca jego wyjątkową wartość, a nadewszystko wysoki poczucie stylu mozartowskiego. Subtelny oraz linka melodyjnej, precyzyjnie gradacje dynamiczne — specjalnie w części Un poco Adagio sprawiły, że między artystą a publicznością została nawiązany kontakt psychiczny przy pomocy miękkich, ciepłych barw tonów, które ująłymi słuchaczy. Orkiestra spełniła doskonale rolę ta dla instrumentu solowego tak, że organiczna łączność w koncercie Es-dur Mozarta wzajemnie porozumienie i uzupełnianie, zostało idealnie rozwiązane.

Jako pierwszy punkt programu usłyszeliśmy Poemat symfoniczny Fr. Smetany z cyklu p. t. „Moje

Ojczyzna”. Poemat, składający się z kilku części, w Introdukcji stanowi partję popisową dla fletów, klarinetów i fagotów, które przy pizzicato skrzypiec i altówek zaczynają temat podjęty następnie przez wolonozęle. Kwintet smyczkowy prowadzi melodię, w której została doskonale podkreślona rola kontrabasów. W części „Chłopskie wesele” w tempie Lietese ma moderato, cała orkiestra pod względem rytmicznym stworzyła iluzję kapeli wieśniaków, skrzypce się humorem i tanecznym rytmem. W „Tańcu nimy przy blasku księżycy” flety wyozarowały nastroj księżycowy, jakobyby falowanie wody wśród idealnego pianissima skrzypiec. Koloryt bajkowej ucoy podkreśliły aspeggia harfy.

Muzyka ilustracyjna posiada swoją wymowę dla wszystkich, ale pod warunkiem doskonałej interpretacji i umiarowanej ekspresji. Dzięki interpretacji dyrygenta Rudolfa Erba, zostały świetnie wydrukowane poszczególne części poematu, który pod względem dynamicznym przedstawia niejako rodzaj kompozycji popisowej tak dla dyrygenta, jak i orkie-

stry. Nastrojowość, wszystkie wartości dynamiczne utworu od subtelnej piany do pełnego temperamentu fortissima, melodia i rytm taneczny, zostały odtworzone tak przez poszczególne grupy instrumentalne, jak całą orkiestrę zgodnie z intencją kompozytora.

Na zakończenie V. Symfonia E-moll Czajkowskiego.

Ponure Andante rozpoczynają klarnety, które następnie przemian z kwintetem smyczkowym rozwijają w ekwipozycji dwa tematy. Jakkolwiek koncepcja odpowiedzialność jest rozłożona równomiernie na wszystkie grupy instrumentalne, jednak wybijają się I-sze skrzypce prowadzące melodię. W pierwszej części, jak i drugiej Andante cantabile zachowującej się w formie pieśni, na podkreślenie zasługują odnowione przeprowadzone unisono kwintety, partje wolonozeli i altówek, oraz piękne solo klarnetu. Część trzecia Valse w formie scherza, w tempie Allegro moderato charakteryzuje lekkość i wdzięk i tu główna rola przypada I-szym skrzypcom i altówkom, które dołce od czasu wprowadzają salony rytm, czar wytworności i tańca. Finale zbudowane w formie sonatowej, wprowadza znów pierwszy i drugi temat w pełnym, potężnym fortissimie całej orkiestry. Wykonanie całości nie podlega krytyce.

Zywiolowy temperament kompozycji Czajkowskiego, melodyjność i uczuciowość, nagłe zwroty i umiarowanie pełne melancholijnego wdzięku zostały wydobyte z utworu dzięki zdolności wczuwania się orkiestry w jego rytm i dynamikę. Trudność techniczne, jakie przedstawia V. Symfonia — wzbudziły podziw dla orkiestry.

Czarkawska Jeanne.

KONCERT ŚRODOWY. We środę 21 bm. odbędą się w sali koncertowej Domu Plastyków koncert wokalny, w którym wezmą udział: pani Feher-Pataky i p. Kostecki. Początek o godz. 18.15. Z uwagi na poziom wykonawców i piękny program, koncert zapowiada się bardzo interesująco.

KRONIKA

Wniebowstąpienie

nie jest dniem świątecznym.

Kraków, 20 maja. Wydział Administracji Wewnętrznej Rządu Gen. Gub. komunikuje, że ponownie, jak w Rzeszy, także w Gen. Gub. dzień Wniebowstąpienia (22 maj) i Bożego Ciała (12 czerwca) nie będą dniami świątecznymi, lecz zostaną przełożone na najbliższe niedziele.

Dnia 22 bm. w zwartek, o godz. 7 rano, w święto Wniebowstąpienia Paskiego odbędą się w Krakowie w kościele Śiōstr Sereanek przy ulicy Garncarskiej święcenia kapłańskie.

Mszę św. z wianzaniami z nią ceremoniami odprawi Najdosłojniejszy ks. biskup ordynariusz częstochowski Teodor Kubina. Czternastu diakonów otrzyma z rąk swego Pasterza prezbiterat.

Obwieszczenie o uregulowaniu obrotu platniczego zagranicą.

Kraków, 20 maja. Kierownik Wydziału Dewiz w Głównym Wydziale Gospodarki Rządu Gen. Gub. wydał obwieszczenie o uregulowaniu obrotu platniczego z zagranicą, zamieszczone w Nr. 26 „Dziennika Urzędowego dla Gen. Gub.” z dnia 13 maja 1941 r. Celem uregulowania obrotu platniczego z zagranicą, zawarto od czasu poprzedniego obwieszczenia, z dnia 18 stycznia 1941 r., dalsze umowy z krajami Belgja, Rumunja i Węgrami.

Wszelkie zobowiązania odnoszące się do czynności prawnych, powstałych lub powstających: 1) odnośnie do Belgji przed i po dniu 30 sierpnia 1939 r.; 2) odnośnie do Rumunji przed dniem 1 kwietnia 1940 r.; 3) odnośnie do Węgier przed dniem 18 listopada 1940 r., mogą być zapłacone po przedłożeniu zezwolenia Urzędu Dewizowego Kraków, przez Instytut Rozrachunkowy Kraków.

Blizszych informacj o tych umowach udziela Urząd Dewizowy w Krakowie.

Kronika żałobna.

(Jer) Kraków, 20 maja. W ostatnich dniach zmarli w Krakowie: Ludwik zygumtowicz, obywatel m. Krakowa, lat 50; Józefa Solgowa, wdowa po urzędniku Szpitala św. Łazarza w Krakowie, lat 85; Franciszek Adamski, maszynista PKP, lat 49; Stefanja Jarosz, lat 35, z Sanktów Anna Polierska, żona urzędnika Ubezpieczalni Społecznej w Krakowie, lat 29; z Dziedziów Anna Twardowska, wdowa, lat 79; z Pilarskich Marja Gembalska, wdowa po urzędniku Miejskiej Kasy Oszczędności w Krakowie, lat 74; z Wenzłów Zofja Grizman, wdowa po starszym kontrolorze PKP w Poznaniu, lat 61; Mieczysław Miszko, asystent pocztowy, lat 35; Lichoń Stanisław, lat 22; Zagar Marjan, lat 17; Frabera Edward, lat 54; Gołębowska Stanisława, lat 44.

Sprawa o pobicie.

(p) Kraków, 20 maja. Przed Sądem krakowskim stanął Jan J., urzędnik skarodowy, oskarżony o to, że dnia 16 marca 1940 r. podczas bicia i kopania złamał Helenie H. szyjkę lewej kości udowej. Przez dłuższy okres czasu nie mogła ona chodzić i musiała udać się do szpitala.

Ziycj w konkubinacie z Heleną H. Jan J., na tle nieporozumienia domowego rzucił się na nią i począł bić i kopać, następnem czego było wspomniane wyżej uszkodzenie ciała. Oskarżony nie przyznał się do winy, tłumacząc, że w czasie kłótni upadła i zapewne wtedy mogła złamać szyjkę kości udowej. Chaotycznie opowiadanie oskarżonego zdecydowanie odroczone sprawy, bowiem Sąd postanowił poddać oskarżonego specjalnemu badaniu psychiatrycznemu.

STAN WODY NA WISLE wynosił w dniu 20 maja w Krakowie 251. Stan wody na Sania w Przemyślu 248.

(Jo) SPADE Z DRABINY. W sobotę popołudniu Szecho Edward, malarz pokojowy, lat 31, w czasie pracy spadł z drabiny i miał sobie nogę. Po zaopatrzeniu przez lekarza Pogotowia Rat. został przewiezony do szpitala św. Łazarza na oddział chirurgiczny.

(Jo) ZDERZENIE ROWERZYSTÓW. Na Błoniach zderzyli się dwaj rowerzyści, z których jeden, Genowski Mieczysław, lat 16, zamieszkały przy ul. Stradomskiej 2, doznał ran głowy oraz wstępu mózgu. Zawezwany lekarz Pogotowia Rat. udzielił mu pierwszej pomocy, potem polecił przewieźć do szpitala św. Łazarza.

(Jo) POSTRZELONY PRZY TORZE. W niedzielę popołudniu został postrzelony przy torze kolejowym Szechnik Tadeusz, lat 16, zamieszkały w Bagniewnikach, doznając rany postrzałowej klatki piersiowej. Po zaopatrzeniu przez lekarza pogotowia ratunkowego został przewiezony do szpitala św. Łazarza na oddział chirurgiczny.

Pod znakiem opery.

Kraków, 20 maja. Na pierwszy plan wśród problemów życia artystycznego w Krakowie wysuwa się opera „Cyrulik Sewilski”...

Należy zaznaczyć, że „Cyrulik Sewilski” zostanie wystawiony w całości przy dekoracjach i w kostiumach oraz z orkiestrą kameralną...

Młody baryton krakowski Czesław Kozak. W przedstawieniu weźmie również udział doskonały chórzysta...

Dalsze dwa przedstawienia „Cyrulika Sewilskiego” odbędą się w sobotę 24 i niedzielę 25 m. Początek przedstawień punktualnie o godz. 19.30...

Co to jest dur brzuszny?

Kraków, 20 maja. Zachorowaniu na tyfus płamisty ulegają w pierwszym rzędzie ludzie wrażliwi, tj. ci, którzy jeszcze nie przechorowali tej choroby...

Zarazek duru płamistego, wprowadzony przez wesz do krwi człowieka zdrowego, przechodzi najpierw okres mroźny...

Zawsze okazywał wielkie zrozumienie dla poważnej choroby, i tym razem na zapowiadane trzy przedstawienia „Cyrulika Sewilskiego”...

Mówimy wybuch, gdyż zachorowanie na tyfus płamisty występuje najczęściej nagle. Osobnik pozostaje zdrowy, dostaje silnych dreszczy, bólu głowy...

Choroba przebiega różnie, czasem łagodnie, wtedy do krwi człowieka zdrowego, przechodzi najpierw okres mroźny...

W końcu drugiego tygodnia gorączka spada i chore zaczyna powracać do zdrowia. W groźniejszych przypadkach stan chorego jest b. ciężki...

Najczęściej jednak chore stopniowo powraca do zdrowia, lecz odzyskuje całkowicie siły dopiero po upływie paru miesięcy...

Na dni płamisty chorują ludzie w każdym wieku, zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Ale przebieg choroby nie jest jednakowy...

Osobnik, który raz w swym życiu przeszedł chorobę tyfus płamisty, zwykle staje się na tę chorobę odporny...

Kolej Wschodnia (Ostbahn) zawiadania o otwarciu komunikacji samochodowej na linii KRAKÓW - MYŚLENICE

matrymonialne BLONDYNKA przyszłością, wykształconą, wartościową...

KUPIEC kawaler, lat 28, wybitnie przystojny, wzrostu 1,78, samodzielnym...

WIDOWA starsza, oszczędności, mieszkanie, posłubi emeryta...

NOCLEGI czyste, Wielopole 5/5, 20131

NOCLEGI czyste, Wielopole 5-5, 18874

POKOJU komfortowego, poszukiwany zaraz samodzielnym...

GRODZKA 31: nauka niemieckiego, angielskiego, grunty...

LOKAL biurowy kompletnie urządzony, telefon, centrum...

PRZEWOZE towary samych, towarowym. Tel 179-60, 20828

KROWODERSKA 4 koncesja, Biuro tłumaczeń dokumentów...

POGOTOWIE ELEKTRYCZNE św. Jan 13, 20469

KUPIEC lat 37, w. dobrze prosperującego sklepu galanterijnego...

PODOLANKA szatynka, lat 28, pełnej tuszy, wysoka, postawna...

GOSPODARNA inteligentna panna, 5-letnim synem, zaopatrzona...

NOCLEGI czyste, Wielopole 5/5, 20131

NOCLEGI czyste, Wielopole 5-5, 18874

POKOJU komfortowego, poszukiwany zaraz samodzielnym...

GRODZKA 31: nauka niemieckiego, angielskiego, grunty...

LOKAL biurowy kompletnie urządzony, telefon, centrum...

PRZEWOZE towary samych, towarowym. Tel 179-60, 20828

KROWODERSKA 4 koncesja, Biuro tłumaczeń dokumentów...

POGOTOWIE ELEKTRYCZNE św. Jan 13, 20469

KAWALER lat 27, szatyn, przystojny, inteligentny...

WIDOWA starsza, oszczędności, mieszkanie, posłubi emeryta...

GOSPODARNA inteligentna panna, 5-letnim synem, zaopatrzona...

NOCLEGI czyste, Wielopole 5/5, 20131

NOCLEGI czyste, Wielopole 5-5, 18874

POKOJU komfortowego, poszukiwany zaraz samodzielnym...

GRODZKA 31: nauka niemieckiego, angielskiego, grunty...

LOKAL biurowy kompletnie urządzony, telefon, centrum...

PRZEWOZE towary samych, towarowym. Tel 179-60, 20828

KROWODERSKA 4 koncesja, Biuro tłumaczeń dokumentów...

POGOTOWIE ELEKTRYCZNE św. Jan 13, 20469

KAWALER lat 33, średniego wzrostu, szatyn, samodzielnym zawodniku...

WIDOWA starsza, oszczędności, mieszkanie, posłubi emeryta...

GOSPODARNA inteligentna panna, 5-letnim synem, zaopatrzona...

NOCLEGI czyste, Wielopole 5/5, 20131

NOCLEGI czyste, Wielopole 5-5, 18874

POKOJU komfortowego, poszukiwany zaraz samodzielnym...

GRODZKA 31: nauka niemieckiego, angielskiego, grunty...

LOKAL biurowy kompletnie urządzony, telefon, centrum...

PRZEWOZE towary samych, towarowym. Tel 179-60, 20828

KROWODERSKA 4 koncesja, Biuro tłumaczeń dokumentów...

POGOTOWIE ELEKTRYCZNE św. Jan 13, 20469

Kupimy kable ziemne opancerzone 95, 120, 150 względnie 240 mm²

LOKAL biurowy kompletnie urządzony, telefon, centrum...

PRZEWOZE towary samych, towarowym. Tel 179-60, 20828

KROWODERSKA 4 koncesja, Biuro tłumaczeń dokumentów...

POGOTOWIE ELEKTRYCZNE św. Jan 13, 20469

